

GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE GRONINGEN

Beschikking Wet Bodembescherming

Onderwerp: Beschikking 'vaststelling ernst en spoed van de bodemverontreiniging en instemmen met het deelsaneringsplan'

Locatie: Oosterhorn 10 te Farmsum (aanleg waterleiding), gemeente Eemsdelta

Locatiecode: GR001001944

Aanvrager: ChemCom Industries B.V.

Datum: 17 juni 2022

Dossiernr.: K37673

Documentnr.: 2022-061491

Behandelend ambtenaar: [REDACTED]

Bijlagen:

1. Kadastrale kaart
2. Verzendlijst beschikking.
3. Begrippenlijst.

1. MELDING

1.1. Melding van een geval van verontreiniging

Gedeputeerde Staten van Groningen (GS) ontvingen op 18 maart 2022 van MUG Ingenieursbureau, namens Chemcom Industries B.V., een melding als bedoeld in artikel 28 juncto artikel 40 van de Wet bodembescherming (Wbb). De melding betreft het voornemen een bodemsanering uit te voeren en het verzoek aan GS om in te stemmen met het ingediende deelsaneringsplan om de benodigde civieltechnische (graaf- en boor) werkzaamheden ten behoeve van de geplande aanleg van een afvalwaterleiding op een deel van het perceel gelegen aan Oosterhorn 10 in Farmsum uit te kunnen voeren. Ter hoogte van de geplande aanleg van de afvalwaterleiding is bodemverontreiniging aangetoond.

Samen met de melding is een deelsaneringsplan en een verkennend onderzoek ingediend.

Aanvullend is op 15 juni 2022 de rapportage van een aanvullend grondonderzoek op formaldehyde ontvangen.

Naast een besluit over instemming met het ingediende deelsaneringsplan wordt in deze beschikking tevens vastgesteld of voor het betreffende deel van het geval van verontreiniging aanwezig op het betrokken kadastrale perceel sprake is van een geval van ernstige verontreiniging en of spoedige sanering van deze bodemverontreiniging ter plaatse van het betrokken deel, als bedoeld in artikel 29 lid 1 sub b juncto artikel 37 van de Wbb, noodzakelijk is.

1.2. Verstrekte gegevens

Bij deze melding zijn de volgende gegevens verstrekt:

- Briefrapportage "Aanvullend grondonderzoek locatie ChemCom Farmsum, MUG Ingenieursbureau, projectnummer 21300752, d.d. 15 juni 2022;
- Rapport "Deelsaneringsplan formaldehyde verontreiniging ChemCom te Farmsum", MUG Ingenieursbureau, projectnummer 21300752-1, d.d. 17 maart 2022;
- Rapport "Verkennend bodemonderzoek ter plaatse van ChemCom te Farmsum", MUG Ingenieursbureau, projectnummer 21300752, d.d. 14 maart 2021;
- Formulier voor het aanvragen van een besluit over ernst/spoed en instemming met het deelsaneringsplan als bedoeld in artikel 39 van de Wet bodembescherming.

Daarnaast is gebruik gemaakt van de volgende bij ons bekende gegevens:

- Rapport "Nader bodemonderzoek bedrijfsterrein Chemcom Industries te Farmsum", Tauw, 4 juli 2014 (concept), kenmerk R002-1223107HOV-V01.

2. BESLUIT

2.1. Hoofdpunten besluit

De verstrekte onderzoeksgegevens zijn beoordeeld op volledigheid en op juistheid. De aangeleverde onderzoeksgegevens zijn bij elkaar genomen beschouwd als een nader onderzoek zoals bedoeld in artikel 40 jo artikel 29 van de Wet bodembescherming. Op basis van deze gegevens bestaat er naar het oordeel van GS in voldoende mate inzicht in de aard en omvang van de aanwezige verontreinigingen ter plaatse van de onderzochte deelsaneringslocatie. Op basis van deze gegevens besluiten GS van Groningen:

1. met toepassing van artikel 29 lid 1 sub b Wbb dat ter plaatse van het bedrijfsterrein van ChemCom aan Oosterhorn 10 te Farmsum, ter hoogte van

de voorgenomen deelsaneringslocatie (voorgenomen aanleg waterleiding), op een deel van het perceel, kadastraal bekend als gemeente Delfzijl, sectie O, nummer 245, sprake is van een verontreiniging die deel uitmaakt van een geval van ernstige verontreiniging, zoals bedoeld in artikel 1 Wbb;

2. met toepassing van artikel 37 lid 1 Wbb dat het huidige en toekomstige gebruik van de bodem ter plaatse van het onderzochte deel van de verontreiniging (deelsaneringslocatie) genoemd onder punt 1 niet leidt tot onaanvaardbare humane, ecologische en/of verspreidingsrisico's. Daarom is spoedige sanering van de aanwezige bodemverontreiniging niet noodzakelijk;
3. met toepassing van artikel 37 lid 6 Wbb dat iedere functiewijziging, waaronder wijziging naar gevoeliger gebruik, van het onder punt 1 genoemde perceel aan Gedeputeerde Staten van Groningen dient te worden gemeld;
4. met toepassing van artikel 40 lid 2 Wbb in te stemmen met het ingediende deelsaneringsplan;
5. met toepassing van artikel 39 lid 2 Wbb dat aan de instemming met het deelsaneringsplan voorschriften zijn verbonden (zie onder 2.2).

2.2 Voorschriften/maatregelen

Aan de instemming met het deelsaneringsplan verbinden wij de volgende voorschriften:

- a. De sanering dient te worden uitgevoerd conform het deelsaneringsplan van 17 maart 2022 en deze beschikking;
- b. Conform de Omgevingsverordening provincie Groningen dient de initiatiefnemer van de sanering de startdatum van de werkzaamheden uiterlijk 10 werkdagen voorafgaande aan de feitelijke start van de sanering digitaal te melden via het meldingsformulier op:

<http://www.provinciegroningen.nl/vergunningen/bodemverontreiniging/>

Wanneer de sanering niet wordt begonnen op de overeenkomstig het eerste lid gemelde aanvangsdatum of de overeenkomstig dit lid aangepaste aanvangsdatum, wordt de nieuwe aanvangsdatum direct aan GS gemeld;

- c. De initiatiefnemer van de sanering of degene die de bodem saneert, meldt wijzigingen van het saneringsplan waarmee Gedeputeerde Staten van Groningen hebben ingestemd, door middel van het formulier "melden van een wijziging van het saneringsplan", uiterlijk twee weken voorafgaand aan de uitvoering van die wijzigingen schriftelijk aan GS van Groningen. Dit formulier is beschikbaar via <http://www.provinciegroningen.nl/vergunningen/bodemverontreiniging>

Provinciale Staten van Groningen kunnen nadere regels stellen omtrent de gegevens die bij de melding worden verstrekt;

- d. Indien zich tijdens de sanering onvoorziene omstandigheden en/of afwijkingen voordoen ten opzichte van het voorliggende saneringsplan, dient de initiatiefnemer van de sanering of degene die de sanering feitelijk uitvoert direct contact op te nemen met de toezichthouder bodem van de Omgevingsdienst Groningen te Veendam (toezichtwbb@od-groningen.nl of tel. 0598-788000);
- e. De initiatiefnemer van de sanering of degene die de sanering feitelijk uitvoert dient de toezichthouder van de Omgevingsdienst Groningen ten minste twee werkdagen voorafgaand aan de uitvoering van de werkzaamheden in kennis te stellen van zogenaamde kritische momenten van de sanering, zoals het bereiken van de einddiepte dan wel het gereedkomen van de ontgraving, bemonsteren van depots, het aanvullen van ontgravingen, het herschikken van grond op de locatie e.d.;

- f. De initiatiefnemer van de sanering of degene die de sanering feitelijk uitvoert dient afdoende maatregelen te nemen om hinder en overlast voor de omgeving als gevolg van de werkzaamheden tot een minimum te beperken;
- g. Eventuele -ook onbedoelde- gevolgen van de sanering vallen onder de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer van de sanering, evenals het maken van afspraken met en het informeren van direct betrokkenen en omwonenden;
- h. De initiatiefnemer van de sanering of degene die de sanering feitelijk uitvoert meldt conform artikel 5.10 lid 4 POV de beëindiging van de sanering c.q. een fase van de sanering binnen een week na beëindiging van de saneringswerkzaamheden aan GS door middel van het doen van een schriftelijke melding van de beëindiging van de sanering c.q. een fase van de sanering aan de toezichthouder van de Omgevingsdienst Groningen. Dit formulier is beschikbaar via <http://www.provinciegroningen.nl/vergunningen/bodemverontreiniging>;
- i. Uiterlijk dertien weken na de uitvoering van de gehele sanering als bedoeld in artikel 39c van de Wbb dient de initiatiefnemer of degene die de sanering feitelijk uitvoert in vijfvoud een saneringsverslag van de uitgevoerde sanering ter instemming te overleggen aan GS. Deze aanvraag voor instemming met het saneringsverslag dient te geschieden door middel van het formulier "aanvragen van een besluit over instemming met een saneringsverslag". Dit formulier is te vinden op: <http://www.provinciegroningen.nl/vergunningen/bodemverontreiniging/>
- j. Indien na afloop van de sanering sprake is van restverontreiniging dient, uiterlijk 13 weken na indienen van het saneringsverslag, degene die de bodem heeft gesaneerd een nazorgplan ter instemming aan GS te overleggen. In dit nazorgplan worden de beperkingen in het gebruik van de bodem of de maatregelen in het belang van de bescherming van de bodem beschreven, als bedoeld in artikel 39d van de Wbb. Dit nazorgplan kan ook als onderdeel in het saneringsverslag worden opgenomen
- k. De ontgraving dient te worden aangevuld met grond die minimaal voldoet aan de klasse "Industrie" als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit.

2.3 Kadastrale registratie

Op grond van artikel 55 Wbb wordt de kadastrale registratie in overeenstemming met de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen (Wkpb) vastgelegd. Een afschrift van deze beschikking wordt gezonden aan de Rijksdienst van het Kadaster en de Openbare Registers. Op grond van de Wkpb onroerende zaken worden percelen aangetekend waar een publiekrechtelijke beperking als bedoeld in artikel 1, onderdeel a van de Wkpb aanwezig is. Dit zijn percelen waar een overschrijding van de interventiewaarde in het vaste deel van de bodem is geconstateerd die onderdeel uitmaakt van een geval van ernstige verontreiniging.

Binnen de beschouwde voorgenomen deelsaneringslocatie is bij onderhavig geval van ernstige verontreiniging met formaldehyde in het grondwater geen ernstige verontreiniging in de vaste bodem aangetoond¹, waarmee kadastrale registratie als hiervoor bedoeld niet aan de orde is.

De contourlijn van de interventiewaarde, die betrekking heeft op de omvang van de ernstige verontreiniging met formaldehyde in het grondwater, is globaal

---

¹ Buiten de voorgenomen deelsaneringslocatie is wel sprake van een ernstige verontreiniging in de vaste bodem aangetoond. Betreffende terreindelen worden in dit besluit echter niet beschouwd.

aangegeven op de kadastrale kaart in bijlage 1. Betreffende contourlijn duidt tevens de deelsaneringslocatie aan.

3. PROCEDURE

Het besluit is genomen met inachtneming van titel 4.1 van Hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Omdat ons geen belanghebbenden bekend zijn die bezwaar zouden kunnen hebben tegen de onderhavige beschikking is afgezien van horen zoals bedoeld in artikel 4:8 Awb.

3.1. Terinzagelegging

Het besluit met de bijbehorende stukken liggen ter inzage van 30 juni 2022 tot en met 10 augustus 2022:

- in het gemeentehuis van Eemsdelta, op werkdagen tijdens kantooruren (m.u.v. de vrijdagmiddag, dan is het gemeentehuis gesloten) en buiten kantooruren tevens op donderdag tot 19:00 uur in het Publieksbureau;
- in het provinciehuis, St. Jansstraat 4 te Groningen, kamer C302, op werkdagen tijdens kantooruren, en na telefonische afspraak, t[redacted]
[redacted]

Overeenkomstig artikel 28, zevende lid, van de Wbb hebben wij Burgemeester en wethouders van de gemeente Eemsdelta in kennis gesteld.

3.2. Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit bestaat de mogelijkheid om binnen zes weken na verzenddatum van deze brief een bezwaarschrift in te dienen. Meer informatie daarover vindt u in de digitale brochure 'Bezwaar maken tegen een besluit' die u kunt vinden op de website van de provincie Groningen (www.provinciegroningen.nl). Als u overweegt een bezwaarschrift in te dienen, zouden wij het op prijs stellen als u eerst contact met ons opneemt. Wellicht kunnen uw bezwaren door een toelichting van ons worden weggenomen.

Het indienen van een bezwaarschrift schort de werking van dit besluit niet op. U kunt daarvoor een verzoek om voorlopige voorziening indienen. Meer informatie over het vragen van een voorlopige voorziening vindt u op www.rechtspraak.nl

Voor inhoudelijke vragen over dit besluit kunt u contact opnemen met de heer [redacted]

4. TOELICHTING BESLUIT

4.1. Huidige en historische situatie

De bedrijfslocatie van Chemcom Industries B.V. (voorheen Dynea) te Farmsum is gelegen op het chemiepark te Farmsum. Binnen het bedrijf wordt methanol omgezet in formaldehyde. Naast formaldehyde worden binnen het bedrijf verschillende soorten lijm geproduceerd. Het bedrijventerrein bestaat uit in het verleden opgespoten zand op een onderliggende kleilaag en is geheel gedraineerd. Het drainwater verzamelt zich in drainputten, welke lozen op het oppervlaktewater. In de bodem (grond en het grondwater) ter plaatse van de bedrijfslocatie zijn plaatselijk sterke verontreinigingen aanwezig met formaldehyde (grond en grondwater) en methanol (grondwater).

Het totale oppervlak van de bedrijfslocatie bedraagt ruim 7 hectare. De werkzaamheden die in het deelsaneringsplan zijn beschreven hebben betrekking op de voorgenomen graafwerkzaamheden en de geplande gestuurde boring ten behoeve van de aanleg van een afvalwaterleiding (materiaal: HDPE PE100 SDR17). Deze leiding zal afvalwater van

ChemCom transporteren naar de afvalwaterzuivering van North Water. Het totale tracé heeft een lengte van circa 170 meter. Hiervan betreft circa 55 meter de gestuurde boring.

Voor het bedrijfsproces is de aanleg van de afvalwaterleiding op korte termijn noodzakelijk. Derhalve is voor een deelsaneringsplan gekozen. In verband hiermee stellen GS tevens de ernst en spoedeisendheid van het betrokken gedeelte vast.

4.2. Verontreinigingssituatie

Grondwater

Uit de analyseresultaten blijkt dat het grondwater ter plaatse van de beschouwde deelsaneringslocatie sterk is verontreinigd met formaldehyde. De betreffende INEV-waarde² wordt hierbij overschreden.

Grond

Uit de analyseresultaten blijkt dat de onderzochte grond ter plaatse van de voorgenomen deelsaneringslocatie geen noemenswaardige verontreinigingen bevat (plaatselijk is maximaal een lichte verontreiniging met nikkel en PAK gemeten in de bodemlaag 3,0 - 3,7 m -mv). In enkele steekbusmonsters zijn verhoogde gehalten aan formaldehyde gemeten waarbij plaatselijk (boring 12) de INEV-waarde licht wordt overschreden. Betreffende verhoogde gehalten zijn op grondwaterniveau aangetroffen en lijken eerder een relatie te hebben met de aanwezige formaldehydeverontreiniging in het grondwater dan dat daadwerkelijk sprake is van een grondverontreiniging met formaldehyde.

4.3. Geval van ernstige verontreiniging

Of een geval van (bodem)verontreiniging al dan niet ernstig is, wordt beoordeeld aan de hand van de Circulaire Bodemsanering 2013, die in werking is getreden op 1 juli 2013 en is gepubliceerd in de Staatscourant nr. 16675.

Op basis van bovengenoemde circulaire is er sprake van een geval van ernstige verontreiniging, wanneer het gemiddelde gehalte gemeten in de grond, van tenminste één stof hoger is dan de interventiewaarde en tevens het volumecriterium van 25 m³ bodem wordt overschreden. Ook is sprake van een ernstige verontreiniging wanneer de gemiddelde concentratie van tenminste één stof, gemeten in het grondwater, hoger is dan de interventiewaarde c.q. INEV-waarde en tevens het volumecriterium van 100 m³ poriënverzadigd bodemvolume wordt overschreden.

In de grond is ter plaatse van de deelsaneringslocatie geen sprake van een geval van ernstige verontreiniging.

In het grondwater ter plaatse van de deelsaneringslocatie zijn sterk verhoogde gehalten aan formaldehyde aangetoond. De omvang van de sterke verontreiniging is voor het betreffende gedeelte meer dan 100 m³ bodemvolume grondwater. Hiermee is het volumecriterium van 100 m³ bodemvolume grondwater overschreden en is er sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging in de zin van de Wet bodembescherming.

4.4. Spoedeisendheid

Vastgesteld is dat sprake is van een geval van ernstige verontreiniging. Op grond van artikel 37 van de Wet bodembescherming dient tevens te worden vastgesteld

---

² Indicatief niveau voor een ernstige verontreiniging (voor formaldehyde bestaan geen vastgestelde normwaarden)

of spoedige sanering noodzakelijk is. Dit is nodig als er sprake is van onaanvaardbare risico's voor mens, plant of dier bij:

- Het huidige of voorgenomen gebruik van de bodem;
- De mogelijke verspreiding van de verontreiniging.

De beoordeling hiervan is uitgevoerd volgens de systematiek zoals beschreven in de Circulaire Bodemsanering 2013. Hierbij is gebruik gemaakt van het toetsingsinstrument Sanscrit (versie 2.3.2). Daarnaast is een beschrijvende risicobeoordeling opgenomen. Beide beoordelingen zijn opgenomen in het bij de melding ingediende rapport van het verrichte nader bodemonderzoek³. Uit de beoordeling blijkt dat geen sprake is van onaanvaardbare risico's. Dit betekent dat een sanering niet met spoed hoeft te worden uitgevoerd.

4.5. Saneringsdoelstelling

Voor de saneringsdoelstelling is het gestelde in artikel 38 lid 1 van de Wbb bepalend. In de Circulaire Bodemsanering 2013 zijn hierover nadere regels vastgelegd.

In artikel 38 Wbb is bepaald dat degene die de bodem saneert, de sanering zodanig uitvoert dat:

- a. de bodem tenminste geschikt wordt gemaakt voor de functie die hij na de sanering krijgt waarbij het risico voor mens, plant en dier als gevolg van blootstelling aan de verontreiniging zoveel mogelijk wordt beperkt;
- b. het risico van de verspreiding van verontreinigde stoffen zoveel mogelijk wordt beperkt;
- c. de noodzaak tot het nemen van maatregelen en beperkingen in het gebruik van de bodem (de nazorg) na sanering zoveel mogelijk wordt beperkt. 'Zoveel mogelijk' betekent dat de kosten in goede relatie moeten staan tot het resultaat van de sanering.

Indien nazorg nodig is om het saneringsresultaat in stand te houden en te controleren moeten de nazorgmaatregelen voldoende zijn om er voor te zorgen dat de verontreiniging die na de sanering is achtergebleven, niet zal leiden tot een vermindering van de kwaliteit van de bodem die na de sanering is bereikt (artikel 39d Wbb).

Aanleiding tot de deelsanering is de voorgenomen aanleg van een afvalwaterleiding. Ter plaatse van een deel van het traject van de afvalwaterleiding zal een gestuurde boring worden uitgevoerd. Daarnaast zal langs het traject deels een open ontgraving (sleuf) plaatsvinden. Hierbij zal grond en aanhangend grondwater (verontreinigd met formaldehyde) vrijkomen.

In het deelsaneringsplan is de saneringsdoelstelling als volgt omschreven: "Voor de uitwerking van de saneringsvariant is aangesloten op de algemene saneringsdoelstelling. Voor onderhavige sanering is geen specifieke doelstelling geformuleerd, echter dienen de werkzaamheden zo beschreven te worden dat deze op een milieuhygiënisch verantwoorde wijze en conform de wet- en regelgeving worden uitgevoerd.

Hierbij dient het risico van de verspreiding van de formaldehyde verontreiniging tijdens de gestuurde boring zoveel mogelijk beperkt te worden. De onderhavige sanering is niet gericht op het treffen van aanvullende saneringsmaatregelen binnen het geval 'formaldehyde verontreiniging'".

Het belang van de bodem verzet zich niet tegen de deelsanering omdat:

- geen sprake zal zijn van herverontreiniging;
- de maatregelen een toekomstige sanering van de (rest)verontreiniging niet in de weg zullen staan.

---

³ Rapport "Nader bodemonderzoek bedrijfsterrein Chemcom Industries te Farmsum", Tauw, kenmerk R002-1223107HOV-V01, 4 juli 2014

De saneringsdoelstelling voldoet hiermee aan artikel 38 en artikel 40 van de Wbb.

4.6. Saneringsaanpak

In het door MUG Ingenieursbureau opgestelde deelsaneringsplan (17 maart 2022), is de aanpak van de deelsanering uitgewerkt.

Ter plaatse van de aangetroffen verontreiniging met formaldehyde in het grondwater bestaan de werkzaamheden enerzijds uit een open ontgraving tot circa 1,1 m -mv (sleuf) en anderzijds uit het uitvoeren van een horizontaal gestuurde boring (HDD).

In hoofdstuk 4.4 van het deelsaneringsplan is de werkwijze als volgt beschreven:

- Ter plaatse van de open ontgraving wordt de uitkomende grond (zand) tijdelijk naast de sleuf gelegd. Het zand wordt hierbij op folie of rijplaten gelegd, voor zover geen verharding aanwezig is.
- Na het leggen van de waterleiding wordt het uitgeplaatste zand teruggeplaatst in de sleuf.
- Ten behoeve van de HDD wordt in eerste instantie een zogenaamde pilotboring uitgevoerd vanaf het intredepunt. Vanaf het eindpunt wordt vervolgens een ruimer teruggetrokken, die het boorgat verruimd. Door het ruimgat wordt vervolgens de waterleiding getrokken.

In principe wordt er met een gesloten grondbalans gewerkt: uitkomend zand wordt teruggeplaatst en de HDD werkt grotendeels grondverdringend. Toch kan er bij de HDD enige grond en grondwater vrijkomen. Daarnaast is er mogelijk overtollig zand na het leggen van de leiding en vullen van de sleuf.

Overblijvend zand zal worden afgevoerd naar een erkend verwerker. Grondwater dat vrijkomt bij bemaling van de sleuf en eventueel vanuit de gestuurde boring, wordt geloosd op oppervlaktewater of riool, afhankelijk van de eisen en voorwaarden van het waterschap. Dit wordt voorafgaand aan de werkzaamheden afgestemd met het waterschap en vervolgens afgehandeld middels een melding in het kader van het Besluit lozen buiten inrichtingen.

Voor meer gedetailleerde informatie over de saneringswerkzaamheden wordt verwezen naar het deelsaneringsplan (met name hoofdstuk 4).

4.7. Wijzigingen op het saneringsplan

Degene die de bodem saneert meldt wijzigingen op het saneringsplan, waarmee GS van Groningen hebben ingestemd, door middel van het formulier "melden van een wijziging van het saneringsplan", uiterlijk 2 weken voorafgaand aan de uitvoering van de sanering schriftelijk aan GS van Groningen. Dit formulier is te downloaden via www.provinciegroningen.nl.

GS van Groningen kunnen vervolgens aanwijzingen geven voor de verdere uitvoering van de sanering (artikel 39 lid 4 en 5 Wbb). Binnen een week beoordelen GS van Groningen of de afwijkingen nog passen binnen de gekozen saneringsoplossing en ook overigens acceptabel zijn. Als dat niet het geval is zullen GS van Groningen aan de saneerder aangeven dat ofwel het oorspronkelijke saneringsplan moet worden gevolgd ofwel een herzien saneringsplan noodzakelijk is.

Indien tijdens de sanering blijkt dat door onvoorziene omstandigheden een wijziging van het saneringsplan noodzakelijk is, dan dient dit vooraf met de toezichthouder bodem van de Omgevingsdienst Groningen te Veendam te worden afgestemd (tel. 0598-788 000).

4.8. Evaluatie van de sanering en nazorg

Na de uitvoering van de sanering dient zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk 13 weken na afronding van de sanering, schriftelijk verslag aan GS van Groningen te worden gedaan conform artikel 39c Wbb.

Gedeputeerde Staten zullen slechts met het verslag instemmen indien gesaneerd is in overeenstemming met het bepaalde bij of krachtens artikel 38 Wbb. Deze instemming is een beschikking in de zin van de Algemene wet bestuursrecht en wordt bekend gemaakt in de gebruikelijke bladen. Het besluit (c.q. de beschikking) op het evaluatieverslag wordt aan de Openbare Registers van het Kadaster ter inschrijving aangeboden.

In het evaluatierapport wordt tevens de aard en omvang van de restverontreiniging beschreven. Op grond daarvan wordt, met het oog op het beheer van de restverontreiniging, aangegeven welke beperkingen in het gebruik van de bodem en welke nazorgmaatregelen noodzakelijk zijn.

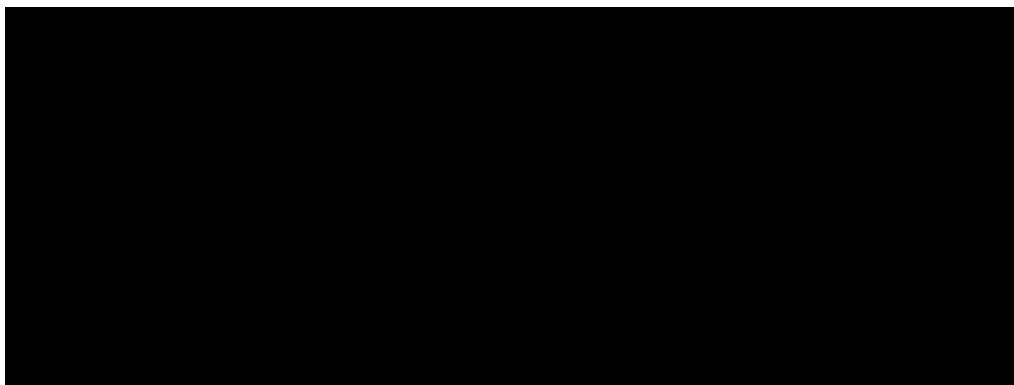
Indien sprake is van beperkingen in het gebruik van de bodem en/of sprake is van nazorgmaatregelen dient gelijktijdig met of zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk 13 weken na het indienen van het evaluatierapport, een nazorgplan te worden ingediend. Dit nazorgplan dient te voldoen aan artikel 39d Wet bodembescherming en heeft ook instemming van GS. De beschikking op het nazorgplan wordt tevens aan de Openbare Registers van het Kadaster ter inschrijving aangeboden.

4.9. Tijdsduur/aanvang van de sanering

De melder heeft aangegeven de sanering in het voorjaar van 2022 te willen uitvoeren en afronden.

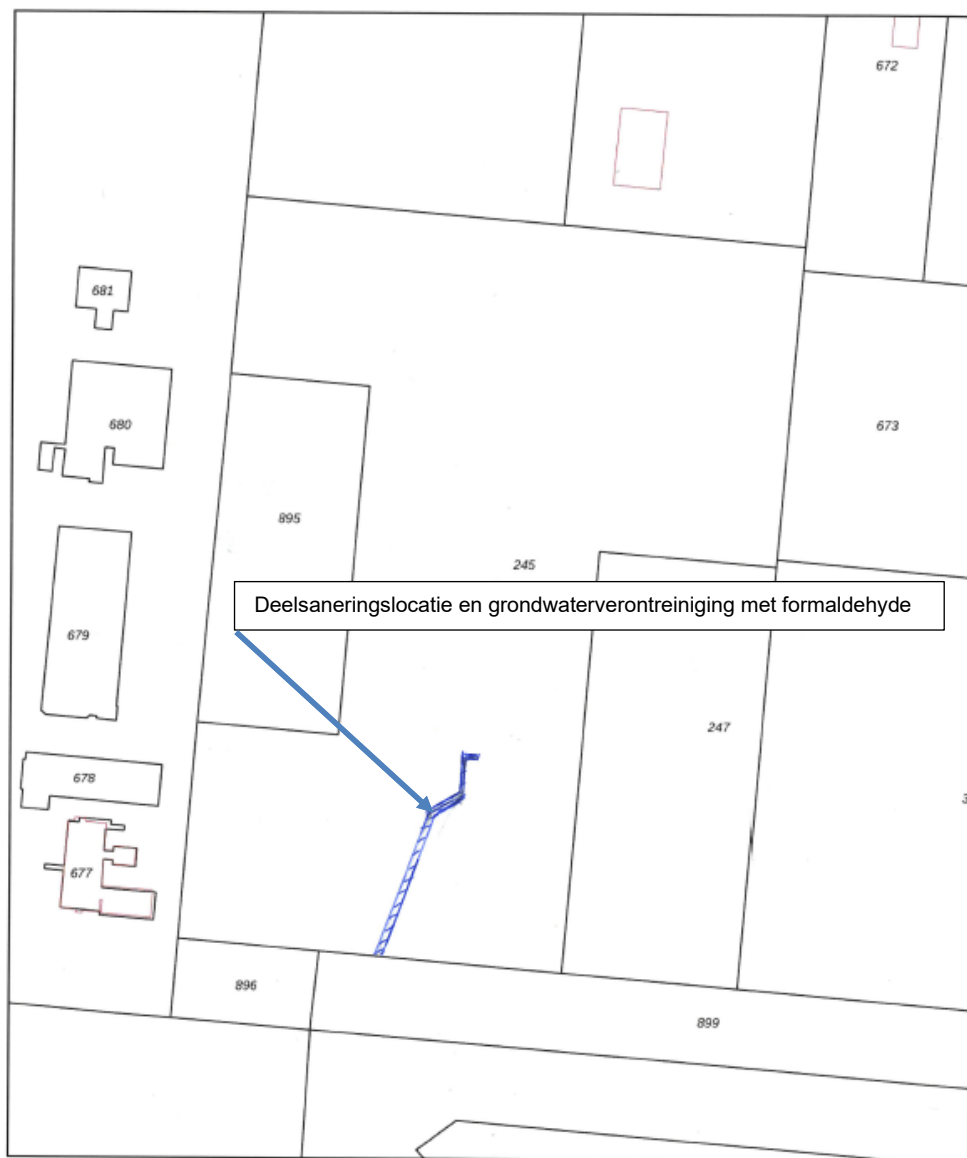
Gedeputeerde Staten van Groningen:

Namens dezen:

Domein Uitvoering

BIJLAGE 1: KADASTRALE KAART LOCATIE DEELSANERINGSGEBIED EN GRONDWATERVERONTREINIGING MET FORMALDEHYDE

0 20 40 60 80 100m

12345 25 Deze kaart is noordgericht Perceelnummer Huisnummer Vastgestelde kadastrale grens Voorlopige kadastrale grens Administratieve kadastrale grens Bebouwing Voor een eensluidend uittreksel, geleverd op 17 maart 2022 De bewaarder van het kadaster en de openbare registers	Schaal 1: 2200 Kadastrale gemeente Delfzijl Secitie 0 Perceel 245 Aan dit uittreksel kunnen geen betrouwbare maten worden ontleend. De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt zich de intellectuele eigendomsrechten voor, waaronder het auteursrecht en het databankierecht.	sanerings- locatie (slenf + HDD)

BIJLAGE 2: VERZENDLIJST BESCHIKKING

Van dit besluit is een afschrift gezonden aan:

- Chemcom Industries BV, Postbus 109, 9930 AD Delfzijl;
- Neste Resins BV, Damsport 1, 9728 PP Groningen;
- Nobian Chemicals B.V., Velperweg 76, 6824 BM Arnhem;
- Dynea B.V., Oosterhorn 10, 9936 HD Farmsum;
- Groningen Seaports NV, Handelskade Oost 1, 9934 AR Delfzijl;
- Waterschap Noorderzijlvest, Postbus 18, 9700 AA Groningen;
- Burgemeester en wethouders van de gemeente Eemsdelta, Postbus 15, 9900 AA Appingedam;
- Omgevingsdienst Groningen, Postbus 97, 9640 AB Veendam.

BIJLAGE 3: BEGRIPPENLIJST

In deze beschikking kunnen de volgende begrippen zijn gehanteerd.

Wat is bodemverontreiniging?

Sommigen vinden de bodem verontreinigd als er iets in zit dat er van nature niet thuishoort. Deze definitie is echter te breed als we verontreiniging benaderen als een milieuprobleem. Niet alle vreemde stoffen die in de bodem voorkomen, zijn schadelijk. Sommige zaken worden om allerlei redenen bewust in de bodem ondergebracht, bijvoorbeeld funderingen, opslagtanks, riolen en onze overledenen. In de Wet bodembescherming is verontreiniging beperkt tot een aantal stoffen. De wet is erop gericht om verontreiniging te voorkomen en problemen van verontreinigingen die desondanks zijn ontstaan, op te lossen.

Hoe ontstaat bodemverontreiniging?

Vaak wordt gedacht dat bodemverontreiniging slechts een vervelende erfenis is uit vroeger tijden. Zeker, we zijn nog druk bezig verontreiniging uit het verleden te saneren. Maar ook nu ontstaat dagelijks wel ergens nieuwe bodemverontreiniging die om aandacht vraagt. Dat is onvermijdelijk; denk aan oorzaken zoals lekken, morsen, bemesten, bestrijdingsmiddelen, afval en ongelukken. Meestal wordt de verontreiniging veroorzaakt door (onvolkomenheden in) ons eigen doen en laten.

Wat is het probleem van bodemverontreiniging?

Bodemverontreiniging wordt vanuit twee invalshoeken als een probleem gezien: risico en stagnatie.

Risico:

Bodemverontreiniging kan tot gevolg hebben dat onze gezondheid nadelig wordt beïnvloed wanneer we eraan worden blootgesteld. Men spreekt dan van het humane risico. Bodemverontreiniging kan ook een nadelige invloed hebben op planten en dieren die op en in de bodem leven. Dit is eveneens het gevolg van blootstelling. Men spreekt dan van het ecologische risico. Bodemverontreiniging kan zich ook via het grondwater in het milieu verspreiden. Het milieu is in eerste instantie de bodem zelf, maar uiteindelijk ook het oppervlaktewater, als gevolg van uitstroming. Men spreekt dan van het verspreidingsrisico.

Stagnatie:

De aanwezigheid van bodemverontreiniging kan bepaalde maatschappelijke processen vertragen: de bouw van woningen en de aanleg van groenvoorzieningen, infrastructuur en bedrijventerreinen.

Maakt het uit wanneer verontreiniging is ontstaan?

Er wordt bij bodemverontreiniging onderscheid gemaakt tussen historische (oude) en nieuwe verontreiniging. Nieuwe verontreiniging is verontreiniging die na 1987 is ontstaan, het jaar dat de Wet bodembescherming van kracht werd. Nieuwe verontreiniging moet, ongeacht de mate van verontreiniging, zo snel en zo volledig mogelijk worden verwijderd. Dit vloeit voort uit de zorgplicht.

Wat is de maat bij bodemverontreiniging?

Bepalend voor de gevolgen van bodemverontreiniging is de concentratie, de hoeveelheid verontreiniging per hoeveelheid grond of grondwater. De concentratie die aanwezig is, wordt door meting bij een bodemonderzoek vastgesteld. Een circulaire bij de Wet bodembescherming onderscheidt voor alle verontreinigingen twee grenswaarden voor de concentratie in de grond en het grondwater: de streefwaarde en de interventiewaarde. De streefwaarde is een lage concentratie, de interventiewaarde een hoge.

Wat betekenen de achtergrondwaarde en streefwaarde?

De streefwaarde markeert de grens tussen schoon en verontreinigd. De bodem is schoon wanneer in zowel de grond als het grondwater de concentratie van alle door de Wet bodembescherming aangewezen stoffen lager is dan de achtergrondwaarde (grond) en de streefwaarde (grondwater). Eigenlijk is schoon niet de juiste omschrijving. Er kan immers wel enige verontreiniging aanwezig zijn. Een betere omschrijving luidt dat bij de achtergrondwaarde en de streefwaarde het humane risico te verwaarlozen is.

Wat betekent de interventiewaarde?

De interventiewaarde markeert de grens tussen verontreinigd en ernstig verontreinigd. Verontreiniging is dus ernstig wanneer de concentratie groter is dan de interventiewaarde. Dit hoeft maar voor één stof in de grond of het grondwater het geval te zijn. Wel moet het tenminste gaan om de concentratie in een zeker bodemvolume. Voor grond is dat 25 kubieke meter (m³) bodem, voor grondwater 100 kubieke meter bodem. Het hanteren van een minimaal bodemvolume is bedoeld om te voorkomen dat een alleen zeer plaatselijk aanwezige verontreiniging maatgevend wordt voor een hele locatie. Het ligt voor de hand te denken dat ernstige verontreiniging moet worden aangepakt. Dat is echter lang niet altijd zo. Het constateren van ernstige verontreiniging is een sein om na te gaan hoe groot de risico's werkelijk zijn en zo de spoedeisendheid van de bodemsanering te bepalen.

Wanneer is bodemsanering spoedeisend?

Als ernstige verontreiniging is aangetoond, moeten het humane, ecologische en verspreidingsrisico volgens een standaardmethode worden berekend. Het uitgangspunt daarbij is het huidige bodemgebruik. Gestandaardiseerde vormen van bodemgebruik zijn bijvoorbeeld wonen met tuin, openbaar groen en industrie. Bij het humane risico is de blootstelling van mensen aan verontreiniging maatgevend. We kunnen, afhankelijk van het bodemgebruik, op verschillende manieren aan verontreiniging blootstaan. Men spreekt daarbij van blootstellingroutes. Voorbeelden zijn het eten van gewas en het inademen van lucht. Bij het ecologisch risico is het oppervlak van het gebied waarin bepaalde bodemorganismen worden aangetast, maatgevend. Bij het verspreidingsrisico is de toename per jaar van het bodemvolume met een gemiddeld ernstige verontreiniging maatgevend. De uitkomsten van de berekeningen worden getoetst aan normen voor blootstelling, oppervlak en verspreiding. Als de norm wordt overschreden, spreekt men van een actueel risico. De bodemsanering is dan urgent. Er is al sprake van spoedeisendheid als bij één soort risico voor één stof sprake is van een actueel risico.

Wat betekent spoedeisend?

Spoedeisende verontreiniging moet worden gesaneerd. Het woord spoedeisend betekent echter niet: morgen beginnen. Daar waar sprake is van onaanvaardbare risico's moeten deze zo snel mogelijk worden weggenomen. Tot het moment waarop deze risico's met de sanering definitief worden weggenomen, kunnen onaanvaardbare risico's worden beperkt door het nemen van tijdelijke beveiligingsmaatregelen, zoals bedoeld in art 37, lid 3 Wbb.

Het kan enige tijd in beslag nemen om te bepalen wat de precieze oorzaken zijn van de risico's en welke maatregelen nodig zijn om deze risico's weg te nemen. Als indicatie voor de te hanteren termijn waarop de sanering moet aanvangen in het geval van onaanvaardbare risico's geldt daarom de volgende richtlijn: binnen 4 jaar na het afgeven van de beschikking 'ernst en spoed'.

Het bevoegd gezag Wbb stelt het precieze saneringstijdstip vast en stemt dit af op de voorwaarden die locatiespecifieke omstandigheden met zich meebrengen.

Wat is bodemsanering?

Bodemsanering heeft tot doel de risico's te verkleinen. Eén aanpak is het volledig verwijderen en vervangen van grond en het afpompen van grondwater. Deze grondige aanpak is echter technisch niet overal mogelijk en vaak erg duur. Tegenwoordig vervangt men vaak alleen de bovenste meter grond door een schone leeflaag. Een andere aanpak is het in de bodem verlagen van de concentratie schadelijke stoffen, bijvoorbeeld door micro-organismen bepaalde stoffen te laten afbreken. Men noemt dit in-situ reiniging. Een laatste optie is het isoleren (opsluiten) van de verontreiniging, zodat contact en verspreiding niet meer mogelijk zijn.